

[Arbejdsministeren]

gift til havnen efter det til enhver tid for havnen gældende regulativ, ligesom der for det udlejede areal betales lejeafgift efter den til enhver tid af ministeriet for offentlige arbejder godkendte klassifikationsplan for udleje af havnens arealer. Selskabet garanterer endvidere havnen en årlig indtægt i form af vareafgifter på mindst to gange den til enhver tid gældende årsleje, hvilken forpligtelse i en periode af 5 år er sikret ved en af Förde Rederei G.m.b.H., Flensborg, afgivet garantierklæring af 27. april 1979.

Den ovennævnte lejekontrakt og overenskomst blev godkendt af ministeriet for offentlige arbejder den 9. maj 1979.«

3. Jeg kan herudover ikke udtale mig om, hvorvidt rederiets virksomhed på nogen måde er ulovlig efter dansk ret.

Til *udenrigsministeren* (3/9 79) af:

Bolvig (RV):

»Vil ministeren oplyse navnene på de 11 danske virksomheder, som ifølge FN-kilder i Genève beskyldes for at give økonomisk, militær og anden bistand til Sydafrika?«
(Spm. nr. 1440).

Begrundelse.

Ifølge RB og Reuter er 11 danske virksomheder opført på en liste over 2.605 banker, virksomheder og organisationer, som FN-eksperter beskylder for at hjælpe det kolonialistiske og racistiske regime i Sydafrika.

Besvarelse (6/9 79):

Udenrigsministeren (Christophersen):

FNs menneskerettighedskommissions underudvalg for forhindring af diskrimination og beskyttelse af minoriteter har i en årrække arbejdet med spørgsmål i forbindelse med »de negative virkninger for gennemførelsen af menneskerettighederne af politisk, militær, økonomisk og anden bistand, der ydes til kolonialistiske og racistiske styre i det sydlige Afrika«. Som et led heri har underudvalget foranlediget udarbejdet en rapport, den såkaldte Khalifa-rapport, hvori indgår en fortegnelse over ca. 2.600 »banker, virksomheder og andre organisationer, der yder bistand til de kolonialistiske og racistiske styre i det sydlige Afrika«. Khalifa-rapporten blev i sidste uge præsenteret i underudvalget af

hr. Khalifa, og det er formentlig denne rapport, som hr. Bolvig henviser til.

Fortegnelsens afsnit »økonomisk bistand« er opdelt i to grupper: banker og virksomheder. I gruppen banker er Den danske Bank A/S, R. Henriques Jr., Københavns Handelsbank A/S og Privatbanken A/S opført under Danmark. I gruppen virksomheder er Bang & Olufsen Ltd., B & W Motor og Maskinfabrik af 1971 Ltd., Christiani & Nielsen, Elustro Ltd., F. L. Smidth & Co. Ltd., Nilfisk, Novo Industry Ltd., SAS, United Plantations South Afrika Ltd. og Det østasiatiske Kompagni Ltd. opført under Danmark.

Jeg kan i øvrigt tilføje, at FN's generalsekretær i foråret 1979 anmodede Danmark og alle de øvrige lande, hvis virksomheder er opført i fortegnelsen, om at kommentere en foreløbig udgave af denne. Fra dansk side svarede man, at ikke alle de nævnte virksomheder var danske, og at flere af de nævnte danske virksomheders aktiviteter i Sydafrika var ophørt. Andre havde begrænset deres aktivitet i Sydafrika. Endelig redegjordes kort for de relevante punkter i det nordiske handlingsprogram over for Sydafrika.

I den nu foreliggende udgave er fortegnelsen over »danske virksomheder« uændret uanset regeringens oplysninger til FN. Som noget nyt indgår der en fortegnelse over »danske banker«. Som det fremgår af mit svar til hr. Steen Folke på spørgsmål nr. 1192, har danske banker ifølge FN's anti-apartheid-center ikke selvstændigt formidlet lån til Sydafrika og kun deltaget i udenlandske bankkonsortiers lån i tidsrummet før 1976.

Khalifa-rapporten er offentligt tilgængelig.

Til *miljøministeren* (3/9 79) af:

Bolvig (RV):

»Hvad er årsagerne til, at fredningsstyrelsen dels ikke har fastholdt sin oprindelige plan om fredning af den statsejede Harboøre Tange, dels accepterer, at der på de vigtigste strandenge må anvendes kulturgræsser og gødskning?«

(Spm. nr. 1441).

Begrundelse.

I 1977 underskrev Danmark Ramsarkonventionen til beskyttelse af internationalt